

საგულისხმოა, რომ სასამართლომ გარიგების ნამდვილობის გამო მოპასუხე ჩათვალა არასათანადოდ, რასაც დაეფუძნა უარი სარჩელის დაკმაყოფილებაზე. უნდა აღინიშნოს, რომ მიუხედავად ინსტიტუტების აღრევისა, საბოლოო გადაწყვეტილებაზე ამას გავლენა არ მოუხდენია. იმ შემთხვევაში, თუ სასამართლო კონკლუდენტურ მოქმედებას მოწონებდა განმარტავდა, შედეგად გარიგებას მაინც მიენიჭებოდა ნამდვილობა, რის გამოც მოპასუხე ჩათვლებოდა არასათანადოდ. უზენაესი სასამართლო გარიგების ბათილობას მიიჩნევდა თუ არა მხარის მიერ დაყენებულ მოთხოვნად, შედეგის თვალსაზრისით, ვერც ეს ფაქტორი გამოიწვევდა განსხვავებას. ეს იმიტომ, რომ საკასაციო პალატამ მოპასუხის არასათანადოდ მიჩნევას გარიგების ნამდვილობა დაუდო საფუძვლად, რის გამოც არ დაკმაყოფილდა სარჩელი. ცხადია, მხარე თუ გარიგების ბათილობას მოითხოვდა, სარჩელი ამ შემთხვევაშიც არ დაკმაყოფილდებოდა.

მიუხედავად იმისა, რომ, როგორც მოწონების, ასევე დადასტურების შედეგი ერთია - ნამდვილი გარიგება, ხოლო განხილული გადაწყვეტილების შედეგზე გავლენა ვერ მოახდინა აღნიშნული ინსტიტუტების აღრევამ, დაუშვებელია მოწონება გავაიგივოთ დადასტურებასთან, ვინაიდან ისინი არსებითად სხვადასხვა ინსტიტუტია და სხვადასხვა ტიპის გარიგების მიმართ გამოიყენება.

თინათინ ფეიქრიშვილი

► 2.1 - 1/2021

ბავშვის ინტერესები მისი გვარის შეცვლისას

1. ბავშვის გვარის შეცვლა არ შედის მის ინტერესებში მაშინ, როცა გვარი, რომელსაც არასრულწლოვანი ატარებს, იქცა მისი იდენტიფიკაციის საშუალებად.

2. ბავშვისთვის მამის გვარის მინიჭება არ წარმოადგენს არასრულწლოვნისა და მამამისის ურთიერთობის აღდგენის წინაპირობას.

ბას. ბავშვისთვის მამის გვარის მინიჭების ტრადიცია მხედველობაში არ მიიღება. (ავტორის სახელმძღვანელო წინადადებები)

სკ-ის 1196-ე მუხლი

უზენაესი სასამართლოს 2017 წლის 6 ივნისის გადაწყვეტილება № ას-245-233-2017

I. ფაქტობრივი გარემოებები

სასამართლო გადაწყვეტილებით პირი ცნობილი იქნა ბავშვის მამად ამ უკანასკნელის გვარის ცვლილების გარეშე. სამართლებრივმა მამამ სარჩელი აღძრა ბავშვისთვის მისი გვარის მინიჭების მოთხოვნით. დედამ სარჩელი არ ცნო და განმარტა, რომ მოსარჩელეს საერთოდ არ უზრუნია არასრულწლოვანზე და ის 5 წლამდე არ უნახავს. მოპასუხემ მიუთითა იმაზეც, რომ მამობის ცნობის სამართალწარმოება დასრულდა მხარეთა მორიგებით, რომლის ერთ-ერთი საფუძველი იყო მოსარჩელის მიერ ბავშვისთვის მისი გვარის მიკუთვნების საკითხის არდაყენება.

II. სასამართლოს მსჯელობის შეჯამება

პირველი ინსტანციის სასამართლომ სარჩელი დააკმაყოფილა, რაც მოპასუხემ გაასაჩივრა. ბავშვის დედამ მიუთითა, რომ სასამართლომ არ გაითვალისწინა ბავშვზე ის უარყოფითი ზემოქმედება, რომელიც ჰქონდა სამართლებრივი მამის მოპასუხეზე ძალადობის მცდელობებს. არასრულწლოვნის დედის დასაბუთებით, სკ-ის 1196-ე მუხლის მოცემულ ფაქტობრივ გარემოებებზე მორგება დაუშვებელი იყო, რადგან ბავშვი არ იზრდებოდა და არ ცხოვრობდა მოსარჩელესთან. სააპელაციო სასამართლომ ნაწილობრივ დააკმაყოფილა საჩივარი და ბავშვს მიაკუთვნა მშობლების შეერთებული გვარი.

საკასაციო სასამართლომ გაიზიარა მოპასუხის პოზიცია და უარი თქვა სარჩელის დაკმაყოფილებაზე. მესამე ინსტანციის სასამართლომ

როს დასაბუთებით, სამართლებრივი მამის გვარის ბავშვისთვის მინიჭება შეენიშნა მდგომარეობა ამ უკანასკნელის ინტერესებს, რადგან არასრულწლოვანს სოციალურ სფეროში სწორედ იმ გვარით იცნობდნენ, რომელსაც ის ატარებდა. ამასთან, სამართლებრივი მამის გვარის ბავშვისთვის მიკუთვნება ვერ გამოდგებოდა მათი ურთიერთობის აღდგენის საფუძვლად და, გარდა ამისა, ბავშვისთვის მამის გვარის მინიჭების ტრადიცია მხედველობაში არ მიიღება.

ნინო ქავჭავაძე

► 2.2 - 1/2021

გაშვილებაზე თანხმობის გამოხმობა

1. გაშვილებაზე თანხმობის გამოხმობა იწვევს ბავშვის პოტენციური მშვილებლის ოჯახისგან გამოცალკევებას მხოლოდ მაშინ, თუ ეს არ ეწინააღმდეგება ბავშვის ინტერესებს.

2. გაშვილებაზე თანხმობის გამოხმობისას, როცა ბავშვი დაბადებიდან პოტენციური მშვილებლის ოჯახში ცხოვრობს, ბავშვის მშობელთან დაბრუნების საკითხის გადაწყვეტისთვის მტკიცების საგნის მიღმა რჩება შეპირისპირება იმისა, ვისთან შეექმნება ბავშვს უკეთესი პირობები. ბიოლოგიურ მშობელთან დაბრუნება გამოირიცხება მხოლოდ მაშინ, თუ ამით ბავშვის ფსიქიკას ზიანი მიადგება.

(ავტორის სახელმძღვანელო წინადადებები)

სკ-ის 1999, 1206-ე მუხლები

უზენაესი სასამართლოს 2017 წლის 13 ოქტომბრის განჩინება № ას-604-563-2017

I. ფაქტობრივი გარემოებები

მცირეწლოვანი ბავშვის ფაქტობრივმა აღმზრდელმა სარჩელი აღძრა ბავშვის ბიოლოგიური მშობლის წინააღმდეგ მისთვის მშობლის უფლების შეზღუდვისა და ბავშვის მეურვედ დანიშვნის მოთხოვნით. მოსარჩელემ მიუთითა,

რომ მოპასუხე ფეხმძიმობის პერიოდში მის ოჯახში ცხოვრობდა და ბავშვის გაჩენის შემდეგ ბიოლოგიურ დედასთან ერთად მიმართა უფლებამოსილ ორგანოს, რის ფარგლებშიც მშობელმა გამოხატა თანხმობა ბავშვის მოსარჩელისთვის მიშვილებასთან დაკავშირებით. მცირეწლოვანი დაბადებიდან იზრდებოდა მოსარჩელესთან. მოგვიანებით ბიოლოგიურმა დედამ გადაიფიქრა და დააფიქსირა ბავშვის დაბრუნების ნება, შესაბამისად, შეჩერდა შვილების პროცედურა. მოსარჩელე ასაბუთებდა, რომ ბავშვის მისგან განცალკევება მის ფსიქიკას ზიანს მიაყენებდა. მოპასუხემ სარჩელი არ ცნო და მიუთითა, რომ მშობლის უფლების შეზღუდვის მოთხოვნა სამართლებრივი საფუძვლის არმქონე იყო. შეგებებული სარჩელით ბიოლოგიურმა მშობელმა მოითხოვა შვილის მისთვის დაბრუნება.

II. სასამართლოს მსჯელობის შეჯამება

პირველი ინსტანციის სასამართლომ დააკმაყოფილა შეგებებული სარჩელი იმაზე მითითებით, რომ ფსიქოლოგის დასკვნა არ ადასტურებდა ბავშვის ბიოლოგიური მშობლისთვის დაბრუნებით ბავშვისთვის უარყოფითი შედეგების დადგომის შესაძლებლობას. გადანაცვლება მოსარჩელემ გაასაჩივრა და განმარტა, რომ ბავშვის აღმზრდელისგან ჩამოშორების უარყოფითი შედეგებს ადასტურებდა სოციალური მუშაკის შესაბამისი დასკვნა, ამასთან, სასამართლოს მხედველობაში უნდა მიეღო ბიოლოგიური დედის მიერ თავდაპირველად გამოვლენილი ნება შვილის გაშვილებასთან დაკავშირებით. სააპელაციო სასამართლომ შედეგი უცვლელი დატოვა. უშედეგო აღმოჩნდა მოსარჩელის საკასაციო საჩივარიც: მესამე ინსტანციის სასამართლომ გაიზიარა ქვედა ინსტანციის სასამართლოების დასაბუთება.

III. კომენტარი

სამივე ინსტანციის გადანაცვეტილებებში შემოთავაზებული მსჯელობა შეესაბამება საოჯა-